

Nunalerutit, sila aamma pinngortitarlu

1. Nunalerutit

Nunalerutit

Kalaallit Nunaat nunarsuarmi qeqertat annersaraat, Amerikallu Avannarliup nunavissuanut ilaalluni. Kalaallit Nunaanni avannarlerpaaq, Kap Morris Jesup, Qalasersuaq avannarlermiit taamaallaat 740 kilometerisut ungasitsigisumiippoq taamaalillunilu nunarsuarmi avannarlersaalluni. Nunap Isua (Kap Farvel) kujasinnerpaajuvoq Oslo avannarpaseqatigalugu. Avannaaniit kujammut 2.670 kilometerisut isorartutigaaq. Tunumiit kitaanut nunap atitunerpaaffia 1.050 km-iuvoq.

Kalaallit Nunaat tamakkerluni 2.166.086 km²-isut annertussuseqarpoq. Taakkunanga 81 pct.-i sermersuarmik ulissimalluni. 19 pct.-i, 410.449 km²-isut annertussuseqartoq nunaavoq.

2. Silap pissusaa

Silap pissusaa

Kalaallit Nunaata silaata pissusaa tassaanneruvoq issittoq. Tamanna isumaqarpoq, ukiumut qaammatit kiannerpaaffiusut agguaqatigiisillugit 10 °C qaangerneq ajoraat.

Nunap isorartunerujussua pissutigalugu, avannaani kujataanilu silap pissusia assigiinngitsorujussuuvoq. Taamatuttaaq aamma sineriak sikuneq ajortoq nunalu tiffasissumiittoq assigiinngitsorujussuupput. Kitaani Sarfaq nillerpianngitsoq ammaannartitsisarpoq, Tunulli Sarfaa nillertoq sikorsuaqartitsisarpoq sinerissap ammaannarnissaanik killiliisarpoq. Immap sarfai taakku pissutigalugit Tunu issilluartuuvoq agguaqatigiisillugu 5 °C ataattarlugu, Kitaanili Upernavik tikillugu issikinnerulluni agguaqatigiisillugu 5 aamma 10 °C-ip akornanniittarpoq.

2015-imi Kalaallit Nunaanni kiassuseq

2015-imi kiattarsimanera issittarsimanageralu, illoqarfinnut agguataarlugit, ukiullu siuliini silap pissuserisarsimasaanut sanilliunneri Takussutissani 2.1-2.3-mi takutinneqarput.

Takussitissiaq 2.1. 2015-imi illoqarfinni nunaqarfiillu ilaanni agguaqatigiisillugu kiassuseq

Illoqarfii	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Året
Grader celciusingorlugu													
Nanortalik	-4,9	-4,8	-5,4	-0,8	2,0	4,2	5,9	6,4	5,4	2,0	-1,9	-3,6	0,4
Qaqortoq	-8,0	-7,8	-8,1	-1,7	1,6	5,1	6,8	7,6	5,7	0,9	-4,6	-6,7	-0,7
Narsarsuaq	-9,4	-9,1	-8,8	-1,8	2,9	9,5	11,2	10,1	6,2	0,4	-8,0	-10,4	-0,6
Narsaq	-7,7	-8,1	-7,8	-1,3	2,3	6,5	8,2	8,2	5,0	0,5	-6,4	-7,1	-0,6
Paamiut	-8,5	-9,0	-9,5	-3,3	0,0	3,7	6,3	5,9	3,5	0,1	-4,6	-7,0	-1,8
Nuuk	-10,3	-11,3	-11,3	-4,9	-0,8	4,2	8,0	6,7	3,5	-1,3	-6,4	-9,6	-2,7
Kapisillit	-13,8	-13,8	-12,8	-5,0	0,8	7,4	10,8	8,5	4,0	-2,3	-10,5	-15,0	-3,4
Maniitsoq	-11,4	-13,0	-11,5	-5,5	-0,6	4,3	8,8	7,6	4,7	-0,7	-6,5	-10,1	-2,8
Kangerlussuaq	-22,3	-25,8	-19,1	-11,4	1,6	9,4	11,9	8,1	3,1	-6,2	-18,0	-21,7	-7,3
Sisimiut	-13,8	-17,9	-14,2	-8,9	-0,6	4,1	8,0	7,5	3,9	-1,7	-7,9	-11,9	-4,4
Aasiaat	-15,1	-20,3	-16,1	-10,7	-1,9	3,3	8,2	6,5	3,0	-2,4	-7,9	-10,8	-5,2
Qasigianguit	-16,0	-21,3	-16,3	-11,3	-0,5	6,0	11,5	8,0	3,3	-3,2	-11,0	-12,8	-5,2
Ilulissat	-15,2	-19,7	-15,1	-10,1	-0,5	5,1	9,6	6,2	2,0	-4,0	-10,2	-13,0	-5,5
Qeqertarsuaq	-13,7	-19,1	-14,7	-10,3	-1,3	5,0	9,5	7,1	2,9	-2,3	-7,2	-10,3	-4,5
Upernavik	-16,7	-23,8	-17,8	-15,9	-4,3	2,5	8,8	5,9	0,5	-3,4	-9,8	-17,6	-7,5
Qaanaaq	-20,9	-27,3	-21,0	-16,3	-3,6	2,7	7,4	5,4	-0,3	-5,5	-13,3	-22,3	-9,5
Tasiilaq (Kulusuk)	-5,1	-8,9	-3,7	-2,7	0,8	4,7	7,0	6,5	4,9	0,5	-3,2	-4,9	-0,2
Ittoqqortoormiit (Nerlerit Inaat)	-9,8	-15,7	-10,8	-7,9	-4,5	3,0	5,7	4,3	1,3	-4,0	-8,3	-11,6	-4,8

Najoqqutaq: ASIAQ

Takussutissiaq 2.2. 2015-imi illoqarfinni nunaqarfinnilu kissassusiunerpaasartuq

Illoqarfiit	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Året
Grader celciusinngorlugu													
Nanortalik	4,2	11,3	7,8	5,6	8,9	14,8	16,2	18,2	17,4	10,8	7,0	5,8	18,2
Qaqortoq	4,0	8,3	5,9	5,4	8,6	15,1	20,3	17,0	17,7	9,9	6,7	3,9	20,3
Narsarsuaq	5,6	11,1	9,2	5,4	10,2	20,7	21,6	17,9	21,2	11,6	8,8	5,7	21,6
Narsaq	4,9	11,3	8,3	7,0	10,0	16,9	20,6	16,7	18,4	12,4	5,7	5,8	20,6
Paamiut	2,8	8,7	4,8	6,1	7,4	13,8	14,3	12,2	10,6	11,3	2,4	4,1	14,3
Nuuk	3,4	4,1	3,7	2,6	7,6	15,2	18,4	16,0	9,8	9,9	2,2	2,3	18,4
Kapisillit	3,6	11,5	4,8	5,4	12,3	17,7	19,5	15,9	10,0	9,8	3,0	4,8	19,5
Maniitsoq	0,9	3,7	2,8	2,2	8,9	13,9	17,9	14,5	10,8	8,3	1,1	1,3	17,9
Kangerlussuaq	2,8	8,7	4,3	3,2	16,3	21,6	22,4	17,1	12,3	7,8	6,1	2,4	22,4
Sisimiut	3,4	4,1	2,5	-1,7	10,9	14,8	21,5	16,6	11,6	7,5	2,9	3,2	21,5
Aasiaat	0,1	1,7	0,0	-2,6	5,7	13,7	16,3	12,1	10,2	5,0	2,6	-0,3	16,3
Qasigiannuguit	1,3	6,3	4,0	0,2	13,8	20,2	21,8	14,7	11,4	8,1	4,7	2,1	21,8
Ilulissat	1,0	6,6	3,1	-0,7	12,1	18,4	17,7	13,8	10,0	7,3	4,2	1,2	18,4
Qeqertarsuaq	0,1	3,1	0,7	-1,8	7,6	16,4	16,6	11,8	9,1	6,1	1,8	0,7	16,6
Upernavik	-0,1	-0,3	-4,1	-4,3	6,7	16,2	18,7	12,2	6,4	1,7	1,3	-2,7	18,7
Qaanaaq	-7,6	-20,4	-9,5	-2,1	10,7	14,2	19,7	13,8	7,4	2,8	-0,2	-10,0	19,7
Tasiilaq (Kulusuk)	1,4	0,3	3,3	4,0	9,5	13,5	16,9	13,9	10,4	7,4	12,9	3,3	16,9
Ittoqqortoormiit (Nerlerit Inaat)	-1,2	0,7	1,5	5,9	4,9	14,7	13,7	10,7	8,2	2,7	6,5	0,6	14,7

Najoqqutaq: ASIAQ

Takussutissiaq 2.3. 2015-imi illoqarfinni nunaqarfiillu ilaanni kissarnikinnerpaaffiit

Illoqarfiit	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Året
Grader celciusinngorlugu													
Nanortalik	-11,1	-12,3	-13,9	-7,2	-3,3	-1,0	-0,3	-0,1	-0,9	-5,0	-9,4	-11,5	-13,9
Qaqortoq	-16,0	-17,7	-19,1	-9,4	-3,5	-1,4	1,9	1,5	0,1	-8,6	-16,7	-17,5	-19,1
Narsarsuaq	-19,2	-21,8	-23,8	-14,1	-4,4	0,3	5,0	2,8	-0,7	-11,4	-25,3	-27,4	-27,4
Narsaq	-14,9	-18,5	-20,6	-9,8	-3,4	-0,4	3,1	0,9	-0,8	-9,4	-18,4	-19,1	-20,6
Paamiut	-14,3	-20,2	-17,6	-10,7	-6,7	-1,2	1,3	0,7	0,2	-6,5	-13,6	-15,0	-20,2
Nuuk	-17,1	-18,9	-19,7	-11,8	-8,6	-1,9	2,3	1,1	0,0	-8,1	-13,7	-17,1	-19,7
Kapisillit	-21,9	-26,0	-26,2	-16,5	-9,5	0,4	5,0	3,1	-0,9	-11,5	-22,3	-26,2	-26,2
Maniitsoq	-18,2	-21,9	-20,2	-12,2	-9,1	-1,7	3,7	3,7	0,0	-7,7	-15,4	-17,6	-21,9
Kangerlussuaq	-37,3	-39,6	-34,9	-25,1	-17,7	-1,0	1,8	-1,2	-7,4	-20,6	-34,9	-37,6	-39,6
Sisimiut	-26,4	-28,4	-24,3	-16,6	-13,4	-2,4	1,9	2,1	-0,2	-9,9	-17,5	-19,5	-28,4
Aasiaat	-29,2	-30,9	-29,0	-20,6	-14,2	-2,7	3,0	2,9	-0,9	-11,1	-18,1	-19,2	-30,9
Qasigiannuguit	-29,2	-32,5	-29,0	-22,5	-16,5	-1,8	5,4	-0,1	-4,6	-15,7	-21,5	-24,0	-32,5
Ilulissat	-27,0	-30,1	-27,9	-21,6	-18,2	-1,6	2,0	-1,8	-7,0	-14,7	-20,6	-24,3	-30,1
Qeqertarsuaq	-26,1	-27,6	-24,5	-19,9	-14,4	-1,8	3,6	3,1	-2,8	-8,5	-15,2	-20,3	-27,6
Upernavik	-26,3	-28,9	-27,2	-24,1	-13,0	-3,8	1,7	1,7	-4,5	-7,9	-16,0	-29,7	-29,7
Qaanaaq	-29,9	-32,9	-31,4	-27,7	-15,7	-3,9	0,4	0,0	-8,4	-11,8	-24,0	-33,1	-33,1
Tasiilaq (Kulusuk)	-13,0	-18,8	-12,1	-12,2	-6,8	-2,8	0,6	0,0	0,1	-7,7	-10,8	-13,1	-18,8
Ittoqqortoormiit (Nerlerit Inaat)	-22,4	-26,3	-24,2	-19,5	-14,4	-2,4	0,4	-1,3	-4,7	-13,5	-17,9	-21,3	-26,3

Najoqqutaq: ASIAQ

Ullut kiassutsinik uuttuiffiusut

Takussutissiaq 2.4-mi Kalaallit Nunaanni silasiorfinnit toqqartukkanit ullut kiassutsinik uuttuiffiusartut takutinneqarput. Ulloq uuttuiffik tassaavoq (kiatsillugu) ullup unnuallu ingerlanerani illup iluani kiassuseq aalajangersimasooq (Kalaallit Nunaanni 19 °C) silallu agguaqatigiissillugu kiassusiata assigiinngissusiat. Ullut uuttuiffiusut piffissami aalajangersimasumi katinneqarsinnaapput, soorlu assersuutigalugu

ullorsiutini qaammammi ataatsimi. Ullut kiassutsinik uuttuiffiusut silap pissusaa tunngavigalugu illunik kiassaanermut nukissiorfinni atuinerup annertussusianik oqaluttuartuupput.

Takussutissiaq 2.4. Kiassartariaqassutsimut uuttuutit nalingi illoqarfinnut nunaqarfiillu ilaannut immikkoortiterlugit

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Nanortalik	5.051	5.874	6.070	6.393	6.306	5.490	6.573	5.998	6.283	6.344	6.793
Qaqortoq	6.004	...	6.377	6.790	>6204.8	5.226	>5582	6.127	6.393	>5826	7.200
Narsarsuaq	5.887	6.303	...	6.523	6.086	4.956	>6293	>5612	6.134	>5584	7.018
Narsaq	>5710	6.204	>5582	6.543	6.154	5.156	6.910	6.096	6.328	6.443	7.154
Paamiut	...	6.664	6.730	7.174	7.408	5.678	6.992	6.725	6.949	6.955	7.603
Nuuk	6.717	6.914	>6904	7.318	>6967.3	6.044	7.597	7.012	7.062	7.158	7.936
Kapisillit	6586,4	6688,5	6892,2	7279,9	7288,7	5669,1	7736,4	7044,1	6946	7.158	8.187
Maniitsoq	...	6.988	>6821	7.318	7.012	5.882	7.499	6.948	7.059	7.180	7.933
Kangerlussuaq	7.866	8.523	>8005	8.591	8.487	7.146	>8474	8.489	8.292	>7484	9.485
Sisimiut	>7250	7.854	7.626	7.971	7.895	6.606	7.887	7.465	7.537	7.584	8.526
Kangaatsiaq	...	8.180	8.001	8.432	8.298	7.222	8.381	8.197	.	.	.
Aasiaat	...	7.874	7.908	8.376	>7612.7	6.765	8.037	7.858	7.974	7.908	8.851
Qasigianguit	7.615	8.038	7.681	8.130	8.210	6.856	>7484	7.991	8.069	7.961	8.828
Ilulissat	7.517	7.886	7.572	8.388	8.222	6.927	8.261	7.895	7.955	7.860	8.870
Qeqertarsuaq	7.657	7.791	7.370	7.908	7.759	6.973	8.138	7.863	7.839	7.622	8.560
Uummannaq	>7784	...	7.729	8.183	8.080	6.773	7.946	7.908	.	.	.
Upernavik	8.501	8.778	8.829	9.260	9.072	8.230	8.952	8.804	9.044	8.748	9.683
Qaanaaq	9.538	9.882	9.469	9.837	9.967	9.243	9.982	9.945	10.104	10.015	10.392
Tasiilaq	...	...	6.818	7.084	>6693.5	>5,960	>6761	6.873	>6372	>5453	6.903
Illoqqortoormiut ...	...	8.718	8.910	8.614	>8529.2	>8,384	>8129	8.641	9.155	8.622	8.655

Najoqqutaq: ASIAQ

3. Pinngortitaq

Pinngortitaq

Issittumi silap pissusaa nunamut, naasunut uumasunullu pingaaruteqaqaaq.

Naasut

Kalaallit Nunaanni orpiit assigiinngitsut ikittuinnaapput, aasami agguaqatigiisillugu 10 °C qaangerlugu kiassuseqaraangat aatsaat orpiit naasinnaasaramik. Taamaallaat tiffasissumi oqquartanilu orpiit portulisarput.

Naasut qaqqani, qeriuannartup masarsunni naasartut tasaanerupput, paarmaqutit, kigutaarnat avaalaqiallu. Taakkununnga ilaallutik issuatsiaat orsuaasallu.

Avannarpariartortilluni nillataarneranik sialuisanneranillu pissuteqartumik naasut tamakkua ikiliartulersarput.

Silap pissusaanit naasunik naatitsisinnaaneq killilerneqartarpoq. Kujataani majruuat, naatsiat, kuanniusat naasullu naatinneqartarput. Aamma tamaani orpiit soorlu lærki, orpiliassat sallilikkiassallu avataaniit eqqullugit naatinneqarsimapput. Kiisalu ivikkat karrillu ukiumi savanut nerukkaatissiaralugit naatinneqartarput.

Uumasut

Kalaallit Nunaanni uumasut immammut attuumassuteqarnerupput. Aalisakkat imaanilu miluumasut uumasogatigiinni amerlanerussuteqarluarput, ilaatigut puisit assigiinngitsut tallimat ilaallutik.

Sikusartumi natseq nalinginnaanersaavoq, ammaanartumilu aataaq nalinginnaanersaalluni.

Kitaata qiterpasissua avannarpasissualu aaveqarfiuvoq taamatullu tunumi.

Aamma arferit assigiinngitsut 15 Kalaallit Nunaata imartaaniittarput. Arferit ilaat Atlantikumiit aasaanerani tikittartuupput. Arferni pingaaruteqarnerit tassaapput qilalukkat qaqortat qernertallu kiisalu tikaagulliit tikaagulliusaallu.

Nanoq imarmiuullunilu nunamiuvoq, sikukkut nerisassarsiortuugami. Nanoq taamallaat avannaani tunullu avannaani piaqqisarpoq, taamaattorli sumorujussuaq pisarluni, tassami sikorsuarnut sarfaatitittunut ilaalluni nunap isua uiarlugu Kalaallit Nunaata kujataanut allaat pisarpoq.

Uumasut miluumasut nunamiut assigiinngitsut qulingiluaapput, taakkununnga terianniaq kisiartaalluni Kalaallit Nunaat kaajallallugu siumugassaalluni. Ukaleq taamaallat tunup kujataani uumasuunngilaq. Kitaata kujataanit, tassa Arsuup eqqaaniit Avannamut Nuussuaq tikillugu tuttoqarfiuvoq. Aamma kujataani Tuttutuumi Isortumilu nujuitsunik tuttoqarpoq. Taakku Narsap, Ivitittuup Paamiullu eqqaanut siaruarsimapput.

Illoqqortoormiuniit tunup avannaarsuanut umimmaqarfiuvoq. 1960-kkunni kitaanut Kangerlussuup eqqaanut umimmannik amerlanngitsunik nuussisoqarpoq, taakkulu maanna amerlasuunngorsimapput. Taamanermiillu kitaanut avannaanullu sumiiffinnut arlaqartunut umimmannik nuussisoqartarsimavoq.

Tunup avannaa narlumukaaqarlunilu ukaliatsiaqarpoq, aamma amaqqu Kalaallit Nunaanni nungussimasorineqaraluartut maanna taavani siumugassaalersimapput.

Timmissat 60-it missaat aalajangersimasumik Kalaallit Nunaanni piaqqiortarput. Taakkunannga affaasa missaat aallartartuupput piaqqiorfiup nalaani Kalaallit Nunaanniittartut. Timmiarussat, soorlu naajat assigisaallu, qeerlutuut, mitit aamma appat amerlanerpaajupput.

Kalaallit Nunaanni timmissani kukkukuukunnut akuusutuaq tassaavoq aqisseq.

Kalaallit Nunaata imartaani aalisakkat assigiinngitsut 200-nit ikinnerunngillat. Raajat, qalerallit, saarulliit, saattussat, nipisaat, uiluiit, ammassaat, qeeqqat, suluppaakkat uukkalu aalisakkat ilagiinnarpaat.

Kalaallit Nunaanni uumasuutigineqartut amerlavallaanngillat. Savaatit Islandimiit Savalimmiuniillu eqqunneqarsimapput, hiistit annermik Islandimiit eqqunneqarsimapput tuttullu nujuitsut Norgemiit eqqunneqarsimallutik.

Qimmit qimuttut Canadap avannaanit inuit ingerlaartut ingiaqatigisimavaat.

Nunanik ilisimatusarneq, naasut uumasullu pillugit adressemi uani sukumiinerusumik takukkit: www.pinngortitaleriffik.gl

4. Pinngortitamik avatangiisinillu allaffissornikkut aqutsineq

Pinngortitamik avatangiisinillu allaffissornikkut aqutsineq

Avatangiisinik pinngortitamillu illersuiniarnermut atatillugu suliaasat Nunami namminermt, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup isumagineqarput.

Suliaasaqarfimmut aamma ilaavoq Pinngortitaleriffik. Kingulliulluni taaneqartumit aalisarnermi misissuinerit isumagisarai.

Tamanna pillugu adresseni tulluuttuni sukumiinerusumik takukkit:

www.naalakkersuisut.gl aamma www.pinngortitaleriffik.gl

Pinngortitamik illersuineq

Uumasunik miluumasunik nunamiunik imarmiunillu aqutsineq

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfimmit isumagineqarpoq.

Tamanna pillugu adressemi sukumiinerusumik takuuk:

www.naalakkersuisut.gl

Pinngortitap illersorneqarnissaa pillugu nunani tamalaani isumaqatigiissutit, sukumiinerusumik Uumasut amerlasoorsuunissaat pillugu isumaqatigiissummik, Timmissat pillugit isumaqatigiissut kiisalu Washingtonimi isumaqatigiissummik taaneqartut Nunami namminermt, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup akisussaaffigai.

Taakku saniatigut nunani avannarlerni issittumilu pinngortitaq pillugu suleqatigiinneq eqqissisimatitanillu aqutsineq, tassunga ilanngullugu Ilulissani nunarsuarmi eriagisassatut eqqissisimatinneqartoq naalakkersuisoqarfiup akisussaaffigai.

Qanittoq tikillugu Kalaallit Nunaat CAFF-mi (Conservation of Arctic Flora and Fauna) siulittaasuutitaqarpoq, suleqatigiiffissuaq issittumi pinngortitamik illersuiniartuni siuttuuvoq.

Tamanna pillugu adressemi sukumiinerusumik takuuk: www.arcticportal.org

Kalaallit Nunaata naalagaaffeqatigiinnermut ilaasutut Washingtonimi isumaqatigiissut, uumasut naasullu nungutitaanissaannut navianartorsiortut niuerutigineqarnerannut tunngasoq atortussaattippaa.

Tamanna pillugu nittartagaq una takuuk; www.cites.org

Ramsar isumaqatigiissummi timmiaqarfiit pingaaruteqartut pineqarput.

Tamanna pillugu nittartagaq una takuuk: www.ramsar.org

Uumasut amerlasoorsuunissaat pillugu isumaqatigiissummi uumassusillit tamarmik amerlasoorsuunissaasa illersorneqarnissaa pineqarpoq.

Tamanna pillugu nittartagaq una takuuk: www.cbd.int

Nunanut avannarlernut tunngatillugu Kalaallit Nunaat pinngortitamik illersuineri aamma Nunarsuarmi uumassusillit ataqatigiinnerannut tunngassuteqartunut Nordisk Ministerrådimi suleqatigiissitani peqataapput.

Tamanna pillugu nittartagaq una takuuk: www.norden.org aamma tamanna pillugu adresse sukumiinerusumik takuuk: www.naalakkersuisut.gl

Nunanik eqqissimatitsineq

Pinngortitaq illersorniarneqarpoq nunatanik eqqissimatitsinikkut, nersutinik timmissanillu eqqissimatitsinissamik aalajangersagaliornikkut aammalu pinngortitap illersorneqarnissaani soqutigisanik ataatsimoortitsinikkut.

Kalaallit Nunaanni sumiiffiit makku eqqissimatitaapput:

- Qinguata qoorua Nanortallip eqqaaniittoq Kalaallit Nunaanni avaalaqiakulooqarnersaanera pissutigalugu.
- Qeqertaq Uunartoq Nanortallip eqqaaniittoq kissartumik puilasogarnera pissutigalugu.
- Ivittuup eqqaani Ikkami ujaqqat kalkillit napasut immikkut ittut pissutigalugit.
- Qeqertaq Akilia Nuup eqqaaniittoq ujaqqat qanganisarsuit pissutigalugit.
- Arnangarnup Qoorua Maniitsup eqqaani naasut uumasullu immikkooruteqartut kulturikkullu oqaluttuarisaanikkut soqutiginaateqartut pissutigalugit.
- Qeqertarsuarimi Naasorsiooqarfiup naggorilluinnarnera pissutigalugu.
- Upernaviup Qaanaallu akornanniittoq Qimusseriarsuaq, aasakut qilalukkat qernertat katersuuffigisartagaasa aapparimmagu.
- Kangia nunap pissusia immikkorluinnaq innera pissutigalugu. Kangia UNESCO-p nunarsuarimi kulturikkut pinngortitaassutsikkullu eriagisassatut allattorsimaffianut 2004-imi World Heritage List-mut ilanngunneqarpoq.
- Avannaani Tunullu avannaani nuna allanngutsaaliugaq, nuna én million kvadratkilometerit sinnerlugit annertussusilik, eqqissimatitsinikkut issinnerusumi pinngortitap illersorneqarnissaa siunertaralugu. Nuna allanngutsaaliugaq uumassusilinnik peqarfittut Unesco-p Man and Biosphere programiata ataani inissimaffeqarpoq (MAB).

Pilersaarut taaneqartoq kingulleq pillugu, adressemi sukumiinerusumik takuuk: www.georgewright.org

Nunatsinni nunatat pingaartumik timmissat illersorniarlugit eqqissimatitaasut aqqaniliupput.

Tamanna pillugu nittartagaq una takuuk: www.ramsar.org

Nunat eqqissimatitat km²-inngorlugit angissusaat takussutissiaq 4.1-mi takuneqarsinnaavoq.

Takussutissiaq 4.1. Nunat eqqissisimatitat km²-inngorlugit.

Nunat eqqissisimatitat	Km ²
Qinguata qoorua	30
Uunartoq	5.847
Klosterdalen	24
Ikka ujaqqat	573
Akilia	1
Kuussuaq	587
Arnangarnup Qoorua	90
Naasorsioqarfik	2.605
Qimusseriarsuaq	7.985
Ilulissat kangia	3.998
Kitsissunnguit	69
Avannaani Tunullu avannaani nuna	952.700
Km² katillugit	974.509

Najoqqutaq: Pinngortitamut, Avatangiisinut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalakkersuisoqarfik

Avatangiisinik illersuineq

Avatangiisinut tunngasunut akisussaaffeqarneq Namminersorlutik Oqartussaniippoq. Avatangiisit pillugit peqqussutit kommunit nalinginnaasumik isumagisaraat. Suliffeqarfiit annerusumik mingutitsisut Namminersorlutik Oqartussanit akuerineqartarput, nutaanik sanaartornermi suliffeqarfinnillu piusunik alliliinermi.

Suliffeqarfinnut annerusumik mingutitsisunut, imeqarfinnik illersuinermit nakkutilliinernullu sulianut tamanut nunatsinni nakorsaaneqarfik tusarniaaffigineqartarpoq.

Nunatsinni Nakorsaaneqarfik pillugu nittartakkami uani sukumiinerusumik takuuk: www.peqqik.gl

Nunani tamalaani avatangiisinik illersuiniarnermut suleqatigiissitat Arctic Monitoring Assessment Programme (AMAP) aamma Protection of the Arctic Marine Environment (PAME) aqputigalugit nunami namminermut, pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik suleqataavoq.

Suleqatigiissitat killeqarfiit akimorlugit mingutitsinerit silaannaallu kissatsikkiartornera nakkutigisaraat issittumilu nunat mingutitsineqarnerannik killilersuiniarnernik suliniuteqartuullutik.

AMAP pillugu nittartakkami uani sukumiinerusumik takuuk: www.mst.dk
PAME-lu pillugu adresse: www.arcticportal.org

Aamma Nunat Avannarliit Ministeriisa Siunnersuisoqatigiiffiata ataani suleqatigiissitanut Affaldsgruppen (eqqagassanut) Kalaallit Nunaat peqataavoq.

Suleqatigiissitat taakku marluk pillugit nittartakkami sukumiinerusumik takukkit: www.norden.org

---

Signatur forklaring:

- ... Oplysninger foreligger ikke
- .. Oplysninger for usikre til at angives eller diskretionshensyn
- . Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- 0 Mindre end halvdelen af den anvendte enhed
- Nul
- * Foreløbigt eller anslået tal

Eventuel henvendelse

Bolatta Vahl

E-mail: bova@stat.gl

2016 ukiumoortumik paasissutissat

Grønlands Statistik
Postboks 1025 · 3900 Nuuk
Tlf.: +299 34 57 70 · Fax: +299 34 57 90
www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

